

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 28-29 kwietnia 2012 r. na kierunku filologia

prowadzonym na poziomie studiów I i II stopnia
w Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych
Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Piotrowski	członek PKA
członkowie:	
dr hab. Marek Cieszkowski	ekspert merytoryczny,
mgr Ludmiła Grudniak-Wal	ekspert do spraw formalno-
prawnych,	
Tomasz Lis	ekspert do spraw studenckich.

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia” prowadzonym w Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2011/2012. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi, poprzednia miała miejsce w roku 2005. Choć Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku na poziomie studiów pierwszego stopnia, w czasie wizyty Zespołu Oceniającego po raz pierwszy została oceniona jakość kształcenia na studiach drugiego stopnia, z tym że pierwszy cykl kształcenia na tym poziomie nie został jeszcze zakończony.

Szczegółowe informacje zawiera **Załącznik nr 3**.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Kolegium, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymał od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitacje zajęć i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku,

przeanalizował wylosowane prace dyplomowe, pod względem między innymi ich podobieństwa do tekstów w Internecie.

Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych składa się z dwóch katedr -- Katedry Literatur i Kultur Anglo- i Niemieckojęzycznych (kierownik: prof. Z. Białas) oraz Katedry Językoznawstwa i Metodyki Nauczania (kierownik: prof. B. Bierwiaczonek). Podział na katedry wynika z potrzeb dydaktycznych oraz specyfiki obszarów badawczych.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

W ramach Kolegium Nauk Humanistycznych prowadzone są studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „filologia” w zakresie „filologii angielskiej” oraz „filologii germańskiej”. Na poszczególnych filologiach prowadzone są następujące specjalizacje, których zakres ma wpływ na plany i programy studiów: na studiach I stopnia: nauczycielska, biznesowa, lingwistyka stosowana; na studiach II stopnia: nauczycielska, przekładoznawcza, literaturoznawcza, język angielski w biznesie. Należy uznać, że oferta jest wystarczająca, a ponieważ nie odbiega ani pozytywnie ani ujemnie, w zakresie czy to różnorodności czy to innowacyjności, od podobnych studiów na innych uczelniach, jest przeciętna.

Zespołowi Oceniającemu nie przedstawiono odrębnego dokumentu określającego misję Uczelni. Wzmianki o misji Uczelni i Strategii Kolegium jak i Szkoły zawarto w Raporcie Samooceny. Wg niego „Misją Uczelni jest *obudzić w studentach niepohamowaną ciekawość świata*. ... Uczelnia postawiła sobie za cel profesjonalne kształcenie wysoko wykwalifikowanej kadry filologów, zgodnie z aktualnymi i przyszłymi potrzebami kraju oraz jednoczącej się Europy. Misja ta realizowana jest poprzez kształtowanie w studentach twórczych osobowości oraz umiejętności zdobywania potrzebnej wiedzy, a także poprzez wysoką jakość kształcenia i elastyczny system nauczania”. Wyznaczenie strategicznych celów i zadań uczelni integralnie związane jest z treścią przedstawioną w misji. Istotą zaś strategii jest realizacja misji Uczelni. Stwierdza się dalej, że „Absolwenci posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje do przekazania następnym pokoleniom

naszego [tj. Uczelni] know-how nie tylko w języku ojczystym, ale również w językach kierunkowych”. Stwierdza się także, że uchwalona przez Senat strategia rozwojowa ma polegać na uruchamianiu nowych specjalności.

Strategia jest więc opisywana przy pomocy dość abstrakcyjnych i bardzo ogólnych haseł. Brak opisu konkretnych działań strategicznych odnoszących się np. do poprawy jakości kształcenia. Na tym poziomie ogólności stwierdzeń znajdują one potwierdzenie w programie studiów. Program studiów zaś realizuje standardowy zestaw zajęć, zgodnych z obowiązującymi do niedawna standardami, wypełniony jest treściami heterogenicznymi. Wszystkie zajęcia zespala dany język obcy. Analogicznie jest na innych uczelniach o podobnym profilu.

Koncepcja kształcenia była tworzona i opiniowana wyłącznie przez interesariuszy wewnętrznych, przede wszystkim przez pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni. Co prawda Władze Uczelni podjęły działania, które zmierzają do podjęcia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi – w dniu 1 lutego 2012 r. Rektor powołał Radę Społeczno-Gospodarczą, działającą przy Uczelni i zrzeszającą osoby działające w życiu społecznym i gospodarczym regionu, w samorządach oraz w lokalnych przedsiębiorstwach. Zadaniem Rady będzie opiniowanie i doradztwo w zakresie tworzenia i tematyki programów studiów, odpowiadającym zapotrzebowaniu na specjalistów w konkretnych sektorach i dziedzinach gospodarki.

Szkoła przygotowuje się do wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji i pracuje nad opracowaniem opisu celów i efektów kształcenia. Zespołowi nie przedstawiono próbek takich opisów, z wyjątkiem dość ogólnikowych opisów w raporcie samooceny.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego³ ...w pełni.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1)... Koncepcja kształcenia pokrywa się z misją i strategią Uczelni i Kolegium, wskazane jest jednak precyzyjniejsze ich sformułowanie.

2)... Przy ustalaniu i modyfikowaniu koncepcji kształcenia biorą udział interesariusze wewnętrzni. Wskazana intensyfikacja procesu dostosowania się do obecnych kryteriów.

¹- nie dotyczy kształcenia rozpoczętego w okresie poprzedzającym wprowadzenie profili kształcenia;

²- lub jednostki międzyuczelnianej, jednostki wspólnej, jednostki organizacyjnej związku uczelni lub kilku podstawowych jednostek uczelni w przypadku, gdy wspólnie prowadzą kształcenie na ocenianym kierunku;

³- według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

* - numeracja punktów odpowiada numerom *kryteriów głównych*, a podpunktów – numerom *kryteriów szczegółowych* określonym w Części I Załącznika do Statutu PKA pt. Kryteria oceny programowej

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

Uczelnia działa zgodnie z dotychczas obowiązującymi wymogami prawnymi, w chwili wizytacji nie posługiwała się jeszcze systemem efektów kształcenia zgodnym z KRK. Podjęto natomiast przygotowania do wprowadzenia takiego systemu w latach następnych. Cel kształcenia jak i jego efekty zdefiniowane zostały w sylwetce absolwenta. Odpowiada on swym zakresem wymogom stawianym w standardach nauczania na kierunku filologia, a jednocześnie owe wymagania dostosowuje do profilu szkoły.

Charakterystyka sylwetki absolwenta jest taka sama dla filologii angielskiej i germańskiej, zarówno dla studiów I stopnia jak i II stopnia. Jest ona zgodna z regulacjami przewidzianymi przez standardy i reguły przyjęte w ramach Procesu Bolońskiego. Kładzie się w niej nacisk zarówno na poziom ogólnego wykształcenia filologicznego, jak i na sprawności praktyczne, zwłaszcza na umiejętności nauczycielskie, warsztat tłumacza oraz sprawności związane z organizacją życia biznesowego, czemu sprzyja m.in. rozwinięty system praktyk zawodowych. Charakterystyka absolwenta zawiera więc podstawowe informacje na temat możliwości kontaktów absolwentów z ich przyszłymi pracodawcami oraz przygotowania ich do podjęcia – zgodnie z zasadami systemu bolońskiego – studiów stopnia II. W opisie sylwetki absolwenta uwzględniono 3 specjalizacje na studiach I stopnia (specjalizacja nauczycielska, lingwistyka stosowana oraz biznesowa z elementami zarządzania) i 4 specjalizacje na studiach II stopnia (specjalizacja nauczycielska, literaturoznawcza, przekładoznawcza oraz język angielski w biznesie). Prawidłowo więc studia pierwszego stopnia prowadzą do osiągnięcia umiejętności praktycznych, przydatnych w pracy zawodowej zgodnej z określonymi specjalizacjami. Z kolei wśród specjalizacji na studiach II stopnia wyróżnia się literaturoznawcza, ponieważ nie ma realizować celów praktycznych, ale ma na celu przygotowanie studenta do zadań badawczych czy też podjęcia studiów na III stopniu studiów. Pozostałe mają także nastawienie praktyczne.

Celowym byłoby jednak opracowanie odrębnych charakterystyk sylwetki absolwenta dla poszczególnych specjalności językowych, m.in. z tego powodu, że perspektywa zawodowa absolwenta filologii angielskiej i filologii niemieckiej (nie tylko w regionie) jest odmienna i odmienność tę należałoby w profilu absolwenta zaznaczyć.

Określona przez uczelnię sylwetka absolwenta pozostaje w zgodzie z uregulowaniami zawartymi w standardach kształcenia. W założeniach absolwent I stopnia studiów uzyskuje praktyczną znajomość języka specjalności na poziomie C1/C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Posiada wykształcenie

ogólnohumanistyczne oraz przygotowanie specjalistyczne w zakresie wiedzy o literaturze, kulturze i historii krajów wybranego obszaru językowego. Umie posługiwać się technologią informacyjną na poziomie wymaganym do uzyskania Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych. Na studiach II stopnia odpowiednio rozszerza się zakres wiedzy i umiejętności, jakimi ma się wykazać absolwent. Odpowiednio, powinien on znać język obcy na poziomie C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, jest przygotowany do samodzielnej pracy, w przypadku np. specjalizacji nauczycielskiej, do samodzielnego formułowania celów nauczania i uczenia się, ma także wdrażać się do samodzielności w rozwijaniu kompetencji lingwistycznej i międzykulturowej oraz rozwijać strategie uczenia się w celu nabywania wiedzy i umiejętności przez całe życie.

Zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne odnoszą się w warstwie deklaratywnej do wiedzy, umiejętności i postaw, co jest zgodne z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia. Na Uczelni nie zostały jeszcze określone cele i efekty kształcenia zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od władz Uczelni, aktualnie trwa określanie celów i efektów kształcenia dotychczas zawartych w programach studiów i standardach kształcenia w innej formie.

Określone w ten sposób cele kształcenia, zarówno w zakresie przekazywanej wiedzy, jak i przygotowania do pracy zawodowej, mogą być w pełni realizowane przy przyjętym przez Uczelnię podziale treści kształcenia, zestawie wykładanych przedmiotów i systemie praktyk studenckich itd. Dobór przedmiotów jest spójny i pokrywa wymagania standardów, oferując opisane tam efekty kształcenia.

Sylabusy do poszczególnych przedmiotów sformułowane są właściwie. Zawarte w nich opisy dotyczące zakładanych efektów kształcenia sporządzone są językiem jasnym i zrozumiałym.

Ponieważ Uczelnia nie posługuje się jeszcze systemem efektów kształcenia ocena stopnia ich dostępności i sposobu publikacji nie jest możliwa. Na stronie internetowej szkoły dostępna jest wyłącznie sylwetka absolwenta, choć trzeba podkreślić, że jest ona bardzo obszerna i przyporządkowuje poszczególne cele kształcenia poszczególnym typom zajęć. Po wprowadzeniu KRK na stronie internetowej powinny się jednak znaleźć szersze informacje o celach i efektach kształcenia.

To, że obecny system informacyjny jest wadliwy wykazało spotkanie ze studentami kierunku, które odbyło się o godz. 12:00 dnia 28 kwietnia 2012 r. Na spotkaniu pojawiło

się około 40 studentów, w tym 7 z 1 roku studiów I stopnia oraz pozostali z ostatniego semestru studiów II stopnia. Większość studentów pochodzi spoza Bielska – Białej, wszyscy odbywają studia w formie niestacjonarnej. Studenci obecni na spotkaniu z ekspertem studenckim odbywają studia w oparciu o dotychczasowe programy i standardy kształcenia. Studenci stwierdzali, że nie są dokładnie zapoznani z programami studiów obowiązującymi na Uczelni. Z tego też względu nie byli oni w stanie dokonać oceny stopnia ich zrozumiałości i przejrzystości. Studenci, podobnie jak władze Uczelni, nie potrafili przedstawić proponowanego rozwiązania problemu, problemem tym jest niewątpliwie niski poziom zainteresowania studentów programem studiów. Studenci potrafili wskazać dość ogólnikowo jakie umiejętności, wiedzę oraz kompetencje społeczne mogą zdobyć w trakcie procesu kształcenia. Wymieniali np. zdawkowo przygotowanie ich do pracy w charakterze nauczyciela, bądź tłumacza, zgodnie z prowadzonymi specjalnościami oraz umiejętności pracy w grupie, itp. Oceniają te umiejętności jako wystarczające do podjęcia pracy w zawodach związanych z kierunkiem studiów. Dodatkowo znają zasady określające, w jaki sposób ich wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne będą weryfikowane w trakcie procesu studiowania. Studenci zdobyli te informacje za pośrednictwem sekretariatu oraz prowadzących.

Przypomnijmy zaś, że studenci, jako jedna z grup interesariuszy wewnętrznych, wg nowych wymogów powinni uczestniczyć w określaniu programu studiów. Nie będą tego mogli zrobić prawidłowo bez uzyskania dostępu do dokładnej informacji, ale także bez wykazania zainteresowania własnymi studiami.

Uczelnia dysponuje określoną procedurą oceniania, zgodną ze standardowymi procedurami stosowanymi w innych szkołach podobnego typu, na wszystkich kształcenia. Warunkiem zaliczenia jednostki zaliczeniowej jest spełnienie wszystkich wymagań określonych w regulaminie. tj. m. in.: zaliczenie zajęć, zdanie egzaminów. Przy egzaminach i zaliczeniach stosuje się następujące oceny: bardzo dobry (5,0), dobry plus (4,5), dobry (4), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3,0), niedostateczny (2,0). Oceny z egzaminów i zaliczeń wpisywane są do odpowiednich dokumentów. Na pierwszych zajęciach prowadzący informuje studentów o: zasadach oceniania, stosowanej formie oceny, zakresie materiału, jaki winien być opanowany do egzaminu lub zaliczenia, literaturze obowiązkowej i uzupełniającej.

Analiza wymagań określonych w sylabusach, lektura prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych i dyplomowych, wraz z towarzyszącą im dokumentacją wskazują, że przyjęte procedury kontroli osiągnięcia efektów kształcenia faktycznie nie odbiegają od

standardowych rozwiązań, przyjmowanych na humanistycznych kierunkach studiów w Polsce. Przyjęte rozwiązania należy uznać za prawidłowe.

Zespół dokonał analizy losowo wybranych prac dyplomowych z zakresu filologii angielskiej i germańskiej na studiach pierwszego stopnia. Tok kształcenia na studiach II stopnia nie został zakończony, więc nie można było zapoznać się z ich rezultatem, pracą magisterską. Pracownicy prowadzący seminaria magisterskie przedstawili do wglądu robocze wersje prac magisterskich studentów filologii angielskiej.

Uwagi syntetyczne do prac dyplomowych z filologii angielskiej

Większość prac ma oceny zawyżone lub wyraźnie zawyżone, z niepokojem trzeba odnotować, że znajduje się w nich wiele błędów językowych, a także błędów odnoszących się do aparatu formalnego, np. bibliograficznego. Pojawiają się także prace, oparte głównie na tłumaczeniu własnym studenta. Pomijając bardzo różną jakość tych tłumaczeń, takie prace nie powinny być podstawą do przyznania stopnia zawodowego licencjata, ponieważ student nie wykazuje się w nich ani znajomością języka angielskiego, ani opanowaniem podstaw właściwej nauki, tu: przekładoznawstwa. Wreszcie, za działalność translatorską nie przyznaje się stopni i tytułów naukowych, ponieważ uważana jest ona za taką działalność twórczą jaką cechuje się oryginalna działalność literacka.

Uwagi syntetyczne do prac dyplomowych z filologii germańskiej:

Wszystkie prace zostały przygotowane według jednego wzorca (oświadczenie, wprowadzenie, metody nauczania, sztokholmski katalog cech, prezentacja rozdziału z podręcznika do nauki języka niemieckiego, bibliografia), w kilku z nich fragment części teoretycznej (Ziel der Arbeit/Aufbau der Arbeit/Methoden der Arbeit) jest identyczny zarówno pod względem formalno-językowym, jak i merytorycznym; w związku z tym oświadczenie, że praca „została napisana (...) samodzielnie” jest nieporozumieniem; prezentacja rozdziału z podręcznika polega na wiernym przeniesieniu rozdziału podręcznika do pracy i pozostawieniu go bez jakiegokolwiek komentarza; język prac jest na ogół poprawny, choć zdarzają się błędy językowe i literówki; spisy bibliograficzne zawierają wystarczającą jak na prace licencjackie liczbę publikacji (w większości są to publikacje, które ukazały się w ostatnich 20 latach), jednak nie zostały do końca skorygowane pod względem formalnym (m.in. niekonsekwencje zapisu itp.); w większości przypadków oceny prac są nieco zawyżone.

Wynika z oceny prac dyplomowych, że, po pierwsze, niektórzy pracownicy dydaktyczni nie mają najwyraźniej jasnej koncepcji treści i zakresu prac dyplomowych, po drugie, że weryfikacja formalnych aspektów prac nie jest wystarczająco rygorystyczna.

Stosowany system oceny i weryfikacji efektów kształcenia nie budzi większych zastrzeżeń, z tym, że należy położyć zdecydowanie większy nacisk na adekwatną ocenę prac dyplomowych.

Szkoła dysponuje platformą e-learningową, jest ona wykorzystywana jedynie jako forma uzupełniająca przy zajęciach prowadzonych w sposób tradycyjny, nauczyciel może opcjonalnie korzystać z niej by umieszczać materiały dla studentów.

Odsiew studentów jest niewielki i wynika z niezaliczania poszczególnych lat studiów.

Regulamin egzaminu dyplomowego w Kolegium Nauk Humanistycznych określa dokładnie warunki niezbędne do dopuszczenia do tego egzaminu, terminy składania egzaminu, skład komisji egzaminacyjnej oraz system oceny pracy dyplomowej, zakres przedmiotowy i ocenę egzaminu dyplomowego, a także czynniki wpływające na ogólny wynik studiów. Zapisy te są precyzyjne określone dla poszczególnej filologii, a nawet odbywanej w jej ramach specjalizacji.

Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu.

W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego. Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że sporządza się je poprawnie.

Teczkę akt osobowych studenta (razem z pracą dyplomową) przechowuje się w archiwum uczelni przez okres 50 lat (zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia). Zanim teczka trafi do archiwum przez okres jednego roku przechowywana jest w Sekretariacie Instytutu

Badanie losów absolwentów jest na etapie wdrażania przez Biuro Karier. Przygotowany został wzór kwestionariusza ankietowego. W chwili obecnej badana jest jedynie branża zatrudnienia absolwentów Uczelni. Niemożliwe okazało się zorganizowanie spotkania z pracownikiem Biura Karier. Nie przedstawiono również żadnych dokumentów obrazujących planowaną częstotliwość prowadzenia ankietyzacji wśród absolwentów. Do wglądu przedstawiono jedynie sprawozdanie z działalności Biura. Nie przedstawiono innych dokumentów potwierdzających wykorzystanie wyników ankiet przy tworzeniu programów studiów.

Uczelnia nie prowadzi badań, które umożliwiałyby zebranie od pracodawców zatrudniających jej absolwentów opinii na temat umiejętności, kompetencji oraz wiedzy zatrudnianych osób.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Uczelnia skorygowała błędy w prowadzeniu dokumentacji, wskazane w poprzedniej ocenie PKA.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego³ ...znacząco.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Cele i efekty kształcenia zgodne są z uregulowaniami zawartymi w standardzie nauczania na kierunku filologia oraz zostały sprofilowane zgodnie ze specyfiką Uczelni.
- 2) Sylabusy sformułowane są właściwie i napisane językiem jasnym i zrozumiałym.
- 3) System oceniania i weryfikacji opracowany został całościowo i spójnie. Oceny etapowe przebiegają bez zarzutu. Dostrzeżone nieprawidłowości w pracach dyplomowych wskazują, że ów system nie jest stosowany w stosunku do prac dyplomowych i należy, intensyfikując ich weryfikację, zacząć go intensywnie wdrażać.
- 4) Uczelnia nie przeprowadziła badań losów absolwentów.

3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Na kierunku „*filologia*” prowadzone są studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia, które prowadzone są w zakresie dwóch języków: angielskiego i niemieckiego.

Plany studiów i programy nauczania obowiązujące w roku akademickim 2011/2012 zostały zatwierdzone Uchwałą Nr 05/09/11 Senatu Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej z dnia 2 września 2011 r. Plany i programy studiów na specjalności „filologia angielska oraz niemiecka” zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi standardami dla kierunku „filologia”; na bieżąco są modyfikowane, a obecnie także dostosowywane do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacyjnych.

A. Studia I stopnia

W przypadku wyboru przez studenta specjalizacji nauczycielskiej w trybie stacjonarnym/niestacjonarnym realizowana jest następująca liczba godzin:

- 150/45 godzin w grupie treści kształcenia ogólnego;
- 750/750 godzin w grupie treści kształcenia podstawowego;
- 470/470 godzin w grupie treści kształcenia kierunkowego;
- 565/565 godzin w grupie treści kształcenia specjalizacyjnego;
- 435/435 godzin w ramach drugiej specjalności (wiedza o społeczeństwie).

Łącznie: 2370/2265 godzin.

W przypadku wyboru przez studenta specjalizacji lingwistyka stosowana w trybie stacjonarnym/niestacjonarnym realizowana jest następująca liczba godzin:

- 210/105 godzin w grupie treści kształcenia ogólnego;
- 900/900 godzin w grupie treści kształcenia podstawowego;
- 470/470 godzin w grupie treści kształcenia kierunkowego;
- 480/270 godzin w grupie treści kształcenia specjalizacyjnego.

Łącznie: 2060/1745 godzin.

B. Studia II stopnia

W przypadku wyboru przez studenta specjalizacji nauczycielskiej w trybie stacjonarnym/niestacjonarnym realizowana jest następująca liczba godzin:

- 180/180 godzin w grupie treści kształcenia podstawowego;
- 300/300 godzin w grupie treści kształcenia kierunkowego;
- 375/245 godzin w grupie treści kształcenia specjalizacyjnego.

Łącznie: 855/725 godzin.

W przypadku wyboru przez studenta specjalizacji literaturoznawczej w trybie stacjonarnym/niestacjonarnym realizowana jest następująca liczba godzin:

- 180/180 godzin w grupie treści kształcenia podstawowego;
- 300/300 godzin w grupie treści kształcenia kierunkowego;
- 330/185 godzin w grupie treści kształcenia specjalizacyjnego.

Łącznie: 810/665 godzin.

Uwaga: Uczelnia nie prowadzi studiów II stopnia na specjalności „filologia niemiecka”.

We wszystkich przypadkach zachowane zostały odpowiednie proporcje oraz spełnione standardy kształcenia (z lekką nadwyżką godzin z przedmiotów w grupie treści kierunkowych). Ponadto w konstrukcji bloku przedmiotów w grupie treści kierunkowych zwraca uwagę przewaga godzin z przedmiotów językoznawczych nad kulturoznawczymi i literaturoznawczymi. Jednak uwagi tej nie należy traktować jako zarzut, gdyż jednostka ma prawo do takiego profilowania swojej dydaktyki.

Program nauczania pozwala na osiągnięcie poszczególnych elementów określonych w sylwetce absolwenta. Zespół przedmiotów teoretycznych i praktycznych realizuje wszystkie wskazane tam cele poznawcze, zaś praktyki studenckie odpowiadają zakresowi przygotowania do przyszłej aktywności zawodowej. Wymagania określone w obowiązujących dla kierunku filologia standardach kształcenia zostały również spełnione. Wszystkie przedmioty zostały włączone do poszczególnych bloków w sposób nie

budzący zastrzeżeń merytorycznych. Forma zajęć została dobrana w sposób odpowiadający specyfice poszczególnych treści kształcenia, podobnie jak przyznany na ich realizację czas. Także sekwencja przedmiotów i modułów nauczania nie budzi zastrzeżeń. W całości organizację toku studiów na wizytowanym kierunku należy ocenić pozytywnie.

Przyjęte zasady punktacji ECTS są właściwe. Prawidłowo przydzielono punkty poszczególnym typom zajęć i aktywności studenckiej. W Uczelni jest realizowany zasadniczy cel systemu, jakim jest ułatwienie planowania, zdobywania, uznawania i walidacji kwalifikacji oraz zwiększenie mobilności studentów.

Właściwie został zorganizowany proces kształcenia, sekwencja zajęć pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Praktyki:

Forma i zasady odbywania praktyk zostały opracowane odrębnie dla studiów I i II stopnia i uwzględniają specyfikę poszczególnych specjalności. Szczegółowy opis praktyk znajduje się na str. 14-18 raportu samooceny. Praktyki przeprowadzane są na podstawie regulaminu odbywania i zaliczania praktyk, zatwierdzonego przez Senat Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej. Występuje zróżnicowanie praktyk nauczycielskich, które są dłuższe i zgodne z wymogami w tym zakresie. Praktyki z językoznawstwa stosowanego są krótsze. Praktyki odbywane są prawidłowo we właściwych miejscach. Trzeba tu podkreślić, że, zgodnie z dokumentacją, praktyki nienauczycielskie odbywają np. się w biurach tłumaczeń, a współpraca w tym zakresie jest trudna. Jest to niewątpliwie bardzo pozytywny aspekt praktyk w ocenianej uczelni.

Zespół oceniający zapoznał się z kompletną dokumentacją praktyk za ostatnie 3 lata. Analiza jej wykazała, że prowadzona jest bardzo starannie. Dobrze funkcjonuje system organizacji praktyk oraz ich nadzoru. Zaliczenia praktyk dokonuje opiekun po przedłożeniu wypełnionego dzienniczka praktyk oraz egzemplarza umowy o współpracę w sprawie organizacji praktyk. W przypadku praktyk pedagogicznych student przedstawia także opiekunowi praktyk arkusze obserwacyjne i konspekty lekcji.

Studenci określili praktyki na uczelni jako wystarczające, ich zdaniem, do zdobycia odpowiednich umiejętności przed podjęciem pracy zawodowej. Są one zatem, według nich, dostosowane do wiedzy i umiejętności, jakie mają zdobyć w trakcie procesu kształcenia.

Na kierunku filologia stosowane są wszystkie standardowe akademickie metody nauczania. Treściom teoretycznym przyporządkowano formułę wykładu, zajęciom

praktycznym formuły konwersatoryjne i ćwiczeniowe, realizowane są też praktyki studenckie. Dobór metod kształcenia odpowiada poszczególnym przedmiotom. Przedmioty te pokrywają ogół wiedzy i umiejętności potrzebnych do osiągnięcia celów edukacyjnych określonych w standardach nauczania i sylwetce absolwenta. Sama sylwetka pozostaje zgodna z misją Uczelni. Spójność procesu kształcenia na wszystkich jego szczeblach nie budzi zatem zastrzeżeń.

W odniesieniu do zaleceń Komisji Akredytacyjnej z poprzedniej oceny dotyczącej programu zajęć, trzeba stwierdzić, że obecnie praktyki przeprowadzane są na końcu procesu kształcenia studiów I stopnia, w przypadku zaś specjalizacji nauczycielskich także na II roku, tak więc szkoła także prawidłowo poprawiła swoje działanie w tym zakresie

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego³ ...W PEŁNI.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) **Przyjęte rozwiązania programowe pozwalają na osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz**
- 2) **Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą w pełni spójną całość. Przyjęte rozwiązania pozwalają na uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.**

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy .

Zgodnie z § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) minimum kadrowe dla kierunków studiów prowadzonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia w jednostkach organizacyjnych uczelni stanowi do dnia 30 września 2012 r. minimum kadrowe określone zgodnie z dotychczasowymi przepisami.

Warunek określony w § 5 ust. 1 powyższego rozporządzenia (*minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia, na kierunku studiów filologia*) stanowi zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie filologii, w tym co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że

spośród tych osób co najmniej nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego który jest przedmiotem studiów) **został spełniony w odniesieniu do kierunku filologia oraz specjalności filologia angielska i filologia germańska.**

Warunek określony w § 6 ust. 1 przytoczonego powyżej rozporządzenia (*minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów „filologia” stanowi zatrudnienie co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i dorobek naukowy w zakresie filologii, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów*) **został spełniony** zarówno dla filologii w zakresie **filologii angielskiej** oraz **filologii germańskiej**.

Do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.).

Nie dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – **do minimum kadrowego z uwagi na niespełnienie tego wymogu nie można zaliczyć jednego nauczyciela akademickiego ze stopniem naukowym doktora (urlop naukowy bezpłatny w roku akademickim 2011/2012).**

Przedłożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwalają na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Akty mianowania oraz umowy o pracę

zawierają wymagane prawem elementy. Teczki zawierają także świadectwa pracy, dyplomy z konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych, będące potwierdzeniem deklarowanego dorobku praktycznego. Doświadczenie praktyczne kadry dokumentowane jest także w corocznych sprawozdaniach.

Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku pozwala na realizację zakładanych celów kształcenia, w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy odpowiadającego obszarowi kształcenia. Nauczyciele prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i specjalizacją. Można więc wyciągnąć wniosek, że nauczyciele, ich liczba oraz kwalifikacje, umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów i celów nauczania.

Biorąc pod uwagę charakter zatrudnienia i jego czas, uznać należy, że minimum kadrowe jest stabilne, nie podlega niepokojącym zmianom i fluktuacjom. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi ok. 1:50.

Należy uznać, że zajęcia są prawidłowo obsadzone. Materiały w systemie nauczania na odległość są traktowane jako materiały uzupełniające.

Hospitowane zajęcia można ocenić jako realizujące w sposób zadowalający program i cele nauczania. Zajęcia prowadzone są zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i dorobkiem. We wszystkich przypadkach wykładowcy realizowali założony w sylabusach materiał, wykorzystując stosowne pomoce dydaktyczne i sprzęt audiowizualny. Właściwy był poziom ich wiedzy merytorycznej i umiejętności dydaktycznych.

Należy podkreślić starania nauczycieli do angażowania studentów w proces dydaktyczny, czyli wysoką interaktywność zajęć. Przeciwważą to w pewien sposób dominującą formę zajęć – wykład.

Niepokojący jest natomiast niski poziom dyscypliny wśród studentów, nagminnie spóźniają się na zajęcia, nie należą do rzadkości spóźnienia trwające nawet 20 minut. Spóźnienia te stanowią poważny czynnik destabilizujący zajęcia. Wiele zajęć zaczynało się też niepunktualnie. Ogólna ocena hospitowanych zajęć jednak jest pozytywna.

Uczelnia spełnia w pełni wymogi dotyczące filologii angielskiej i germańskiej.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

Polityka kadrowa szkoły w stosunku do filologii ma na celu zagwarantowanie wysokiej jakości kadry naukowo-dydaktycznej, stanowiącej minimum kadrowe i prowadzącej zajęcia na tym kierunku, przy zapewnieniu wymaganych proporcji w stosunku do liczby studentów. Elementem polityki kadrowej jest dokonywana okresowo ocena nauczycieli akademickich. Uczelnia wspiera rozwój kadry kierunku poprzez finansowanie ze środków własnych Uczelni: prowadzonych badań własnych i zespołowych, konferencji naukowych organizowanych przez Kolegium oraz udziału w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, a także udziela pracownikom urlopów naukowych. Według raportu samooceny występuje niska mobilność kadry akademickiej, ponieważ nie wykazano ich wyjazdów do partnerskich uczelni europejskich.

Spotkanie z pracownikami przekształciło się w dyskusję na temat kondycji polskiego szkolnictwa wyższego, problemów funkcjonowania szkolnictwa niepublicznego oraz pozyskiwania środków europejskich. Pracownicy mówili o pomysłach służących m.in. zwiększeniu liczby studentów germanistyki, wprowadzaniu KRK i nierównym traktowaniu w Polsce uczelni publicznych i niepublicznych, co według pracowników może zagrażać przyszłości uczelni.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ ...w pełni.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

2) Zostały spełnione wymogi dotyczące minimum kadrowego.

3) Uczelnia wspiera rozwój pracowników naukowo-dydaktycznych.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Bazę dydaktyczną Uczelni stanowią budynki przy ulicy gen. Wł. Sikorskiego 4 i 4c, mieszczącej się w starej części Bielska-Białej. Pomieszczenia są wystarczające do przeprowadzenia zajęć, choć jest ich stosunkowo niewiele, to ze względu na rotacyjny plan zajęć ich liczba, zgodnie z planem, wystarcza do potrzeb dydaktycznych. Biblioteka sprawia bardzo dobre wrażenie, uzupełniono jej księgozbiór i zestaw czasopism zgodnie z zaleceniami z poprzedniej oceny PKA. Sale są dobrze wyposażone w nowoczesny sprzęt, jak rzutniki multimedialne czy nowoczesne komputery, czy nawet najnowsze modne urządzenia, jak tablica elektroniczna, której pokaz mogli zobaczyć członkowie Zespołu oceniającego. W obu budynkach Uczelni można uzyskać swobodny dostęp

do bezprzewodowego Internetu za pośrednictwem sieci bezprzewodowej. Ponadto studenci mają możliwość skorzystania z Internetu w bibliotece uczelnianej, mogą korzystać z jednego z trzech stanowisk z dostępem do Internetu. Przy głównym budynku znajduje się parking, studenci zgłaszają, że jest on za mały dla potrzeb uczelni.

Do infrastruktury uczelni należy także system nagłaśniający, rozmieszczony w budynku uczelni. Nadaje się przez niego cały czas muzykę popularną. Zapewne zamierzeniem władz uczelni było uprzyjemnienie studentom zajęć, jednak w wielu salach wykładowych blisko umieszczone głośniki emitowały dźwięki o głośności równej lub większej niż poziom głosu wykładowcy. Zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej nie powinny występować takie dodatkowe bodźce, które wprowadzają jedynie dodatkowy szum w kanale komunikacyjnym.

Sami studenci określili jakość wyposażenia sal wykładowych oraz seminaryjnych jako wystarczającą do prowadzenia zajęć. Dodatkowo poinformowali o dobrym ich zdaniem wyposażeniu sal komputerowych. Szczególnie pozytywnie opisali salę specjalistyczną, przystosowaną do nauki tłumaczeń. Studenci jednak zupełnie słusznie stwierdzili, że ze względu na specyfikę ich kierunku jakość wyposażenia sal jest drugorzędna w porównaniu do umiejętności kadry dydaktycznej. Księgozbiór zawarty w bibliotece został przez studentów określony jako wystarczający. Studenci potwierdzili ciągle zwiększanie zasobów biblioteki, zgodnie z zapotrzebowaniem na kierunku filologia. Dodatkowo studenci określili, jako pozytywną, możliwość dostępu do biblioteki przez Internet m. in. w celu zamówienia pozycji książkowych do wypożyczenia.

Praktyki zawodowe oraz część zajęć praktycznych objętych programem studiów prowadzone są w okolicznych szkołach oraz instytucjach zajmujących się tłumaczeniami oraz różnych firmach (dla języka biznesu). Studenci określili wyżej wspomniane miejsca jako jedyne, w których mogą odbywać praktyki, ze względu na specyfikę studiowanego kierunku. Instytucje dobrane są więc w sposób poprawny, mający na celu realizację procesu dydaktycznego.

Widoczna i podkreślana jest na każdym miejscu spójność planowanego rozwoju ocenianego kierunku z rozwojem istniejącej lub tworzonej dla jego potrzeb infrastruktury, w której prowadzone jest kształcenie. Pozytywnie należy ocenić politykę finansową uczelni i jednostki w tym zakresie (planowane nakłady na utrzymanie i doskonalenie infrastruktury). Władze Uczelni zadeklarowały ciągły rozwój infrastruktury celem dostosowania jej do potrzeb kierunków. Nakłady finansowe na ten cel zostały określone, jako maksymalne, jakie Uczelnia może przeznaczyć. Najbardziej

zainteresowani tym interesariusze, czyli studenci, potwierdzili, że modernizuje się sprzęt, jednak podkreślili, że ich zdaniem proces ten przebiega zbyt wolno.

Infrastruktura Uczelni nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jedyną formą wspierania studentów z niepełnosprawnościami jest wyposażenie Uczelni w tak zwany schodołaz, umożliwiający osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich przemieszczanie się pomiędzy piętrami. Podjazd dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi znajduje się przy głównym budynku Uczelni. Drugi budynek, w którym znajduje się większość sal wykładowych, seminaryjnych oraz biblioteka, pozbawiony jest takiego podjazdu. Uczelnia nie posiada pętli indukcyjnych, czy też urządzeń wspierających proces uczenia się osób niedowidzących, czy też niedosłyszących. Na parkingu przy Uczelni znajduje się miejsce przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego³ ...w pełni.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego Infrastruktura dydaktyczna i naukowa daje możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Infrastruktura uczelni jest nowoczesna, bardzo dobrze wyposażona w sprzęt dydaktyczny. Rozwój bazy skorelowany jest z potrzebami kierunku studiów.

Uczelnia jest w małym stopniu przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Pracownicy prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi specjalizacjami naukowymi, analiza planów zajęć oraz hospitacje zajęć wykazują, że wyniki badań naukowych są wykorzystywane w procesie dydaktycznym.

Prowadzona działalność naukowa obejmuje konferencje, sympozja, otwarte wykłady oraz publikacje. W określonych przypadkach dokumentacja wykazuje bardzo bogatą działalność naukową poszczególnych nauczycieli akademickich, choć w przypadku osób zatrudnionych na dwóch etatach trudno ocenić czy wszystkie przedstawione publikacje afiliowane są do WSEH. Uczelnia zorganizowała kilka konferencji międzynarodowych, albo samodzielnie albo we współpracy z innymi szkołami wyższymi. Spośród pięciu takich konferencji jedna była poświęcona glottodydaktyce, języka niemieckiego, choć liczbowo studia anglistyczne dominują na uczelni. Brak było także konferencji poświęconych innym aspektom językoznawstwa stosowanego, a taki jest w dużej mierze profil szkoły. Pozostałe odzwierciedlają zainteresowania pracowników, często odległe od potrzeb dydaktycznych. Nie sposób więc stwierdzić, że szkoła odniosła się w pełnym zakresie do zalecenia z poprzedniej oceny, aby organizowała konferencje glottodydaktyczne. Ze względu na bliskość terytorialną i wspólnych pracowników uczelnia współpracuje dość blisko z Uniwersytetem Śląskim.

Jeśli chodzi o udział studentów w działalności naukowej, nie potrafili oni określić własnych możliwości współtworzenia publikacji naukowych. Studenci nie byli zorientowani w możliwościach współpracy z wykładowcami w pracach badawczych. Informacje te nie są przekazywane studentom przez władze Uczelni. Według władz Uczelni taka sytuacja wynika przede wszystkim ze specyfiki kadry dydaktyczno – naukowej. Większość pracowników

Uczelni to wykładowcy dla których Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna stanowi dodatkowe miejsce pracy, przez co badania naukowe prowadzą na swoich rodzimych Uczelniach. Jednak dla studiów drugiego stopnia uczelnia wykazuje właściwą liczbę pracowników naukowych, dla których uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Pracownicy ci powinni prowadzić pracę naukową na miejscu. Co bardziej istotne, studenci stwierdzili, że nawet w przypadku gdyby mieli możliwość wzięcia udziału w badaniach naukowych, nie skorzystaliby z niej, głównie ze względu na ich tryb studiów oraz w wielu przypadkach podjętą już pracę zawodową.

Głównym pozytywnym dla studentów aspektem współpracy naukowej z Uniwersytetem Śląskim jest kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia dla studentów. Określili oni poziom wiedzy i umiejętności wykładowców, jako bardzo wysoki. Prowadzący przekazują wiedzę i umiejętności, w taki sposób, aby studenci poznali odniesienie zdobywanej wiedzy i umiejętności, do ich późniejszego funkcjonowania w pracy zawodowej, co znacznie poprawia jakość procesu dydaktycznego.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego³ ...w pełni.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego...

Kadra Uczelni prowadzi aktywnie badania naukowe, które wykorzystywane są w procesie dydaktycznym. W pracy naukowej, a także przy organizacji konferencji, należy większy nacisk położyć na językoznawstwo stosowane.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

Rekrutacja na studia I stopnia odbywa się w oparciu o fakt posiadania matury (na podstawie świadectwa maturalnego), a kandydaci zdają obowiązkowo test i rozmowę kwalifikacyjną z języka kierunkowego na poziomie biegłości C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Taki tryb rekrutacyjny należy uznać za właściwy, nie zauważono występowania regulacji dyskryminacyjnych. Liczba miejsc na I roku stosowna jest do potencjału dydaktycznego Szkoły.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym określili system oceniania jako sprawiedliwy i dobrze funkcjonujący. Stwierdzili, że są poinformowani o wymaganiach egzaminacyjnych, formie oraz czasie egzaminu, czy też zaliczenia. Studenci wyrazili opinię, że zdecydowana większość prowadzących stara się dokładnie przedstawić treści, jakie będą prezentowane podczas danego przedmiotu/kursu. Egzaminy i zaliczenia prowadzone są w sposób taki, jaki określono to na początku zajęć, nie sprawdzają jednak w większości przypadków umiejętności, jedynie wiedzę. Studenci zorientowani byli w wymaganiach wstępnych odnośnie przedmiotów, na które uczęszczają. Poinformowali jednak również o sporadycznych przypadkach niedopełnienia przez prowadzących obowiązku przedstawienia na początku zajęć informacji wspomnianych powyżej. Nie poinformowali jednak o powyższych nieprawidłowościach władz Uczelni. W związku z powyższym władze nie miały możliwości zareagowania na te nieprawidłowości.

Studenci potwierdzili, że posiadają możliwość powtarzania egzaminów oraz zaliczeń. Nikt z grupy obecnej na sali nie korzystał, ani też nie znał nikogo, kto by wykorzystał możliwość zdawania egzaminu komisyjnego. Sposób oceniania prac zaliczeniowych i egzaminów studenci uznali za sprawiedliwy. Ogólnie system oceny osiągnięć został przez studentów określony, jako sprawiedliwy i sprawnie funkcjonujący.

Uczelnia informuje, że realizacja wymiany studenckiej nastąpi dopiero w roku 2012/2013, są już podpisane stosowne umowy. Jak na razie w programie Erasmus nie uczestniczył żaden student. Uczelnia podjęła własną współpracę ze Slezská univerzita (SU) w Opawie, Obchodně podnikatelská fakulta (OPF) w Karviné. Wyjechało w jej ramach 239 studentów.

Jednak program Erasmus nie cieszy się na Uczelni zainteresowaniem. Studenci stwierdzili, że w większości przypadków nie są zainteresowani wyjazdami w ramach programów wymiany. Wynika to przede wszystkim z formy ich studiów (studia niestacjonarne), ściśle związanej z podjęciem w trakcie studiów pracy zawodowej oraz sytuacji rodzinnej. Studenci określili znajomość języków obcych jako wystarczającą do wyjazdu, co wynika przede wszystkim ze specyfiki kierunku jakim jest filologia. Studenci byli poinformowani o możliwościach wyjazdu. Na spotkaniu obecna była jedna osoba planująca wyjazd w ramach programu Erasmus. Ponadto studenci orientowali się, że oprócz programu Erasmus posiadają możliwość wyjazdu również w ramach innych programów wymiany, nikt z obecnych jednak w takiej wymianie nie uczestniczył, ani tego nie planował.

Mobilność studentów stoi więc na niskim poziomie, jednak występujące czynniki systemowe będą utrudniały jej zintensyfikowanie także w przyszłości.

Studenci ocenili opiekę naukową i dydaktyczną jako wystarczającą. Stwierdzili, że pomimo utrudnień związanych z dojazdem większości nauczycieli z innych ośrodków naukowych, ich dostępność poza godzinami zajęć jest wystarczająca. Zdarzają się jednak sporadyczne przypadki niewyznaczenia godzin konsultacji. W takich przypadkach prowadzący są dla studentów dostępni za pomocą poczty elektronicznej, bądź telefonicznie, co uznali za wystarczające. Pozostali prowadzący dostosowują godziny konsultacji do potrzeb studentów kierunku „filologia” oraz ich godzin zajęć. Ponadto szeroko rozwinięty jest kontakt mailowy z wykładowcami, którzy szybko odpowiadają na wszystkie zadane im za pośrednictwem poczty elektronicznej pytania. Przepływ informacji pomiędzy kadrą a studentami odbywa się głównie za pośrednictwem sekretariatu. Studenci określili go jako sprawnie działający.

Na Uczelni systematycznie wdrażana i poszerzana jest funkcjonalność platformy nauki na odległość Moodle. Studenci pochwalili możliwość składania projektów zaliczeniowych za pośrednictwem platformy. Większość z nich podjęła już pracę zawodową, więc taka forma składania zaliczeń jest dla nich ułatwieniem.

Studenci studiów drugiego stopnia określili dostępność promotorów oraz zróżnicowanie proponowanych tematów prac dyplomowych jako dobre. Ponadto podkreślili możliwość indywidualnego określenia tematu pracy dyplomowej w porozumieniu z promotorem. Dodatkowo studenci podkreślili, że liczba dyplomantów przypadających na jednego promotora umożliwia sprawne procedowanie przy tworzeniu oraz obronie pracy dyplomowej.

Osoby obecne na spotkaniu nie były zorientowane w procedurach dotyczących indywidualnego toku nauczania, czy też indywidualnej organizacji studiów. Wiedziały jednak, że tego typu formy odbywania studiów istnieją oraz mogą się o nie starać. Byli zorientowani, gdzie szukać informacji w przypadku, gdyby postanowili otrzymać jedną z wymienionych wyżej form.

Studenci obecni na spotkaniu nie byli zorientowani w treści sylabusów. Orientowali się natomiast, gdzie taką wiedzę mogliby uzyskać. Podobnie jak w przypadku Regulaminu Studiów nieznaną im jest ta wynika z braku głębszego zainteresowania studentów formalnymi aspektami studiów.

Materiały dydaktyczne zalecane przez prowadzących oraz dostępne na Uczelni studenci określili jako wystarczające do zdobycia odpowiedniej wiedzy i umiejętności. Zazaczyli jednak, że niekiedy w trakcie pracy na materiałach dostarczonych przez prowadzących, ich ilość jest nieodpowiednia w stosunku do liczby studentów. Jest ich zbyt mało, aby sprawnie prowadzić zajęcia.

Studenci obecni na spotkaniu, jako jedyną formę motywacji do osiągnięcia lepszych wyników określili stypendium rektora dla najlepszych studentów. Dodatkową motywacją może być możliwość zdobycia stypendium z kanclerskiego funduszu stypendialnego, przyznawanego między innymi najlepszym studentom.

Na Uczelni funkcjonuje system pomocy materialnej. Realizowane w nim są wszystkie zawarte w ustawie formy pomocy materialnej, ponadto spełnione są wymogi jakościowego i ilościowego podziału stypendiów zawarte w ustawie, tj. ponad 60% funduszy przeznaczonych na stypendia spożytkowane jest na stypendia socjalne wraz z dodatkami. Skład komisji stypendialnych, zarówno Komisji Stypendialnej, jak i Odwoławczej Komisji Stypendialnej w zakresie udziału studentów spełnia warunek

określony w art. 177 ust 3 Ustawy. W obu przypadkach studenci stanowią powyżej 50% składu komisji.

Wątpliwości budzi jednak tryb przyznawania stypendiów. Wątpliwości w tym zakresie budzą następujące przepisy zawarte w Regulaminie Pomocy Materialnej:

-§1 ust. 4 - 5 – zgodnie z tym przepisem student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim Uczelni siebie, małżonka oraz dziecka oraz o wyżywienie w stołówce studenckiej Uczelni. Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna nie posiada stołówki ani domów studenckich. Celowym zatem byłoby usunięcie powyższych przepisów z regulaminu, zwłaszcza że są one jedynie kopią przepisów ustawy.

-§1 ust. 9 – na podstawie tego przepisu Rektor Uczelni ma prawo zdecydować o obniżeniu, bądź wstrzymaniu wypłat stypendiów z Funduszu Pomocy Materialnej, w przypadku gdy środki finansowe Uczelni nie pozwalają na pokrycie świadczeń. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium socjalnego ma student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, art. 180 ustawy, prawo do stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych ma osoba z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem odpowiedniego organu, art. 181 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium rektora ma student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe, art. 183 ust. 1 ustawy, prawo do zapomogi ma student, który z przyczyn losowych znalazł się w trudnej sytuacji materialnej. Zatem uzależnianie wypłaty stypendium od środków finansowych posiadanych przez Uczelnie jest niezgodne z obowiązującym prawem.

-§3 ust. 2 – zgodnie z tym przepisem od decyzji komisji stypendialnej odnośnie stypendium, studentowi przysługuje prawo do odwołania w terminie 14 dni. Odwołanie powinno zawierać konkretne zarzuty studenta wraz z uzasadnieniem. Zgodnie z art. 207 ust. 1 ustawy do wszystkich decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenta stosuje się przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Zgodnie z art. 128 Kodeksu Postępowania Administracyjnego, odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia, wystarczy, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji i wynika to z odwołania. Jest to zatem kryterium pozaustawowe dotyczące składania odwołań.

-§6 ust. 2 – przepis ten stanowi, że prawo do stypendium socjalnego oraz stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości, ma student w trudnej sytuacji materialnej, jednak przy ustalaniu wysokości stypendium należy wziąć pod uwagę warunki rodzinne, np. status pól sieroty, przewlekłą chorobę studenta. Zgodnie z art. 179 ust. 1 stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej.

Wpływ na wysokość stypendium, mogą zatem mieć jedynie dochody uzyskiwane w rodzinie studenta, nie zaś jego sytuacja rodzinna. Jest to kryterium pozaustawowe.

-§6 ust. 5 – zgodnie z tym przepisem student tzw. zamiejscowy, tj. zgodnie z przepisem §4 regulaminu mieszkający w odległości większej niż 30km od Bielska – Białej lub którego dojazd środkami komunikacji do Uczelni trwa więcej niż 2 godzinny, przy ustalaniu wysokości stypendium ma prawo do wykorzystania w tym celu 125% kwoty od której nalicza się stypendium studentowi miejscowemu, co za tym idzie otrzyma on stypendium w kwocie wyższej niż student z Bielska - Białej. Zgodnie z art. 179 ust. 1 stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Wpływ na wysokość stypendium, mogą zatem mieć jedynie dochody uzyskiwane w rodzinie studenta, nie zaś miejsce jego zamieszkania. Jest to zatem kryterium pozaustawowe.

-§6 ust. 6 – zgodnie z tym przepisem student pierwszego roku, przy ustalaniu wysokości stypendium ma prawo do wykorzystania w tym celu 85% kwoty od której nalicza się stypendium studentowi drugiego i wyższych lat, co za tym idzie otrzyma on stypendium w kwocie niższej niż student wyższych lat. Zgodnie z art. 179 ust. 1 stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Wpływ na wysokość stypendium, mogą zatem mieć jedynie dochody uzyskiwane w rodzinie studenta, nie zaś rok studiów na którym się aktualnie znajduje. Jest to zatem kryterium pozaustawowe.

-§6 ust. 9 – zgodnie z tym przepisem student może otrzymywać albo stypendium socjalne albo stypendium socjalne w zwiększonej wysokości. W myśl art. 173 ust. 1 ustawy student może ubiegać się o stypendium socjalne. Przepis ustawy nie przewiduje wypłaty stypendium socjalnego w zwiększonej kwocie, jako niezależnego stypendium. Jest to stypendium socjalne, powiększone o dodatkową kwotę z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub obiekcie innym niż dom studencki. Jest to wciąż stypendium socjalne, przyznane jedynie w wyższej kwocie. Celowym byłaby zmiana terminologii w regulaminie, aby dostosować go do przepisów ustawy.

-§10 ust. 1 – na podstawie tego przepisu Rektor w uzasadnionych przypadkach ma prawo przyznać stypendium studentowi znajdującemu się na urlopie zdrowotnym albo wychowawczym. Zgodnie z art. 172 ust. 2 student na urlopie zachowuje wszystkie prawa studenta, o ile przepisy dotyczące pomocy materialnej nie stanowią inaczej. Żaden z przepisów Regulaminu Pomocy Materialnej Wyższej Szkoły Ekonomiczno – Humanistycznej nie odbiera praw do stypendium studentowi znajdującemu się na urlopie.

W związku z powyższym stypendia powinny zostać przyznane i wypłacone wszystkim studentom znajdującym się na urlopie, którzy spełniają kryteria do otrzymywania konkretnego stypendium. Powinno to następować zasadniczo, nie zaś jedynie w szczególnych przypadkach.

-§10 ust. 2 – zgodnie z tym przepisem, student uzyskujący wpis warunkowy na kolejny semestr stypendium może uzyskać dopiero w chwili spełnienia warunku postawionego przez Władze Uczelni odnośnie dalszego studiowania. Zgodnie z art. 179 ust. 1 stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Jedynym kryterium przyznania stypendium powinien zatem być dochód w rodzinie studenta, nie zaś jego postęp w zaliczeniach przedmiotów. Dopóki student nie zostanie skreślony z listy studentów Uczelnia nie ma prawa wstrzymywać dla niego wypłat stypendium. Jest to kryterium pozaustawowe.

-§11 ust. 1-3 – przepisy te określają, że stypendium socjalne, socjalne w zwiększonej wysokości oraz stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych otrzymać może student, który złoży wniosek z kompletem załączników w semestrze zimowym i letnim odpowiednio do 20 października i 15 marca. Osoby, które złożą wniosek po tym terminie mogą otrzymać stypendium jedynie w uzasadnionych przypadkach. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium socjalnego ma student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, art. 180 ustawy, prawo do stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych ma osoba z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem odpowiedniego organu. Zatem na przyznanie stypendium wpływu nie może mieć termin złożenia wniosku. Wszelkiego rodzaju terminy mogą zatem mieć jedynie charakter instrukcyjny. W przypadku wniosku złożonego po terminie, jeżeli spełnia on warunki przyznania stypendium, powinno ono zostać przyznane od chwili złożenia wniosku. Jest to zatem kryterium pozaustawowe.

-§12 ust. 2 – przepis opisuje dokumenty konieczne do uzyskania stypendium socjalnego z tytułu niepełnosprawności. Przepisy ustawy nie przewidują wypłaty takiego stypendium.

-§13 ust. 1 pkt. a. – zgodnie z tym przepisem stypendium Rektora dla najlepszych studentów może uzyskać student, tylko jeżeli zaliczył rok studiów do 30 września. Zgodnie z art. 181 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium rektora dla najlepszych studentów ma student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Na przyznanie stypendium nie może zatem mieć wpływu termin zaliczenia roku studiów, gdyż jest to kryterium pozaustawowe.

-§13 ust. 1 pkt. b. – przepis ten określa, że stypendium rektora dla najlepszych studentów, może otrzymać student który złoży indeks i kartę egzaminacyjną w ciągu 7 dni od zakończenia sesji poprawkowej. Zgodnie z art. 181 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium rektora dla najlepszych studentów ma student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Na przyznanie stypendium nie może zatem mieć wpływu termin, w którym student złoży indeks i kartę egzaminacyjną. Kryterium pozaustawowe.

-§13 ust. 1 pkt. c - d. – zgodnie z tym przepisami stypendium rektora dla najlepszych studentów może uzyskać student, tylko jeżeli jednocześnie osiągnął wysoką średnią oraz posiada wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Zgodnie z art. 181 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium rektora dla najlepszych studentów ma student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Zgodnie z ustawą, stypendium to może otrzymać również osoba, która nie uzyskała wysokiej średniej, jednak charakteryzuje się osiągnięciami naukowymi, artystycznymi lub sportowymi lub osoba, która uzyskała wysoką średnią, jednak nie posiadająca osiągnięć naukowych, artystycznych lub sportowych. Jest to kryterium pozaustawowe.

-§13 ust. 1 pkt. e. – zgodnie z tym przepisem stypendium rektora dla najlepszych studentów może uzyskać student, tylko jeżeli złoży o nie wniosek odpowiednio do 20 października lub 15 marca. Zgodnie z art. 181 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium rektora dla najlepszych studentów ma student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Na przyznanie stypendium nie może zatem mieć wpływu termin złożenia wniosku. Terminy mogą posiadać jedynie instrukcyjny charakter. Osoba, która posiada prawo do stypendium składając wniosek po terminie, powinna mieć przyznane stypendium od daty złożenia wniosku. Kryterium pozaustawowe.

-§13 ust. 8 – zgodnie z tym przepisem średnia ocen jest średnią arytmetyczną ocen z wszystkich egzaminów i zaliczeń. Celowe byłoby uzależnienie wpływu ocen cząstkowych na średnią od wartości punktów ECTS im przypisanych, reprezentujących nakład pracy dla poszczególnych egzaminów i zaliczeń, np. poprzez wprowadzenie średniej ważonej.

-§13 ust. 14 – przepis ten ustala wartości punktów do stypendium rektora dla najlepszych studentów za poszczególne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Zgodnie z art. 181 ust. 1 ustawy, prawo do stypendium rektora dla najlepszych studentów ma

student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Wątpliwości budzi przyznanie punktów za:

1. Pracę w kole naukowym (1pkt); Praca w kole naukowym nie gwarantuje osiągnięć naukowych, może być to również praca inwentaryzacyjna, organizacyjna, itp. Zwycięstwo w konkursie jako reprezentant koła można uznać za osiągnięcie, nie natomiast samą pracę w kole.
2. Pracę naukową, udział w pracach naukowo – badawczych (1pkt); Sama praca naukowa, nie gwarantuje osiągnięć. Praca zwieńczona publikacją, może zostać uznana za osiągnięcie.
4. Opracowania lub referaty nieobjęte programem nauczania (1pkt); Przygotowanie referatu lub opracowania nieobjętego programem nauczania nie jest osiągnięciem naukowym, dopóki nie zostanie potwierdzone, np. publikacją.
5. Udział w konferencjach naukowych – reprezentowanie Uczelni (1pkt); Sam udział w konferencji nie jest osiągnięciem naukowym. Udział może być w formie biernego słuchacza. Wygłoszenie referatu na konferencji naukowej, można zakwalifikować jako osiągnięcie, sam udział nie.
6. Udział w konkursach festiwalach – reprezentowanie Uczelni (1pkt); Podobnie jak wyżej, sam udział nie gwarantuje osiągnięć. Bycie laureatem konkursu, czy też czynny udział w festiwalu, można uznać za osiągnięcie.
8. Studia według indywidualnego planu studiów i programu nauczania (1pkt); Studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu nauczania, nie jest osiągnięciem naukowym, artystycznym czy też sportowym.
9. Studia równoległe na drugim kierunku (w ramach WSEH) 1pkt; Studiowanie dwóch kierunków w tym samym czasie, nie jest osiągnięciem naukowym, artystycznym czy też sportowym.
10. Członkostwo w Studenckiej Organizacji Sportowej (1pkt); Członkostwo w organizacjach sportowych nie jest osiągnięciem sportowym. Zwycięstwo w zawodach można uznać za osiągnięcie sportowe.
11. Członkostwo w Senacie (1pkt); Praca na rzecz Uczelni w jej organach kolegialnych nie jest osiągnięciem naukowym, artystycznym, ani sportowym.
12. Członkostwo w Komisjach (1pkt); Praca na rzecz Uczelni w jej komisjach nie jest osiągnięciem naukowym, artystycznym, ani sportowym.
13. Członkostwo w WSEH – Arcie(1pkt); Praca w organizacjach studenckich nie jest osiągnięciem naukowym, artystycznym, ani sportowym.

14. Członkostwo w Samorządzie Studenckim (1pkt); Praca na rzecz Samorządu Studenckiego nie jest osiągnięciem naukowym, artystycznym, ani sportowym.

Wszystkie powyższe zapisy można określić jako kryteria pozaustawowe.

-§15 – zgodnie z tym przepisem studentowi studiującemu na więcej niż jednej specjalności danego kierunku, przysługuje tylko jedno najwyższe stypendium rektora dla najlepszych studentów. Student powinien mieć możliwość wyboru, na której specjalności chce otrzymywać stypendium, nie powinno być mu narzucane, że musi to być akurat specjalność, na której otrzymałby najwyższe stypendium.

Na Uczelni nie funkcjonuje stołówka studencka. Uczelnia nie prowadzi Domów Studenckich. W ramach zapewniania zakwaterowania studentom, podpisała umowę z pobliską bursą oraz schroniskiem młodzieżowym.

Władze Uczelni deklarują funkcjonowanie własnego systemu pomocy materialnej zwanego kanclerskim funduszem stypendialnym. Stypendia z funduszu są przyznawane na wniosek studenta lub z własnej inicjatywy Kanclerza Uczelni, w szczególności studentom wybitnie uzdolnionym, osiągającym bardzo dobre wyniki w nauce, aktywnie działającym na rzecz Uczelni, Samorządu Studenckiego lub organizacji studenckich. Studenci obecni na spotkaniu nie byli zapoznani z zasadami otrzymania stypendium z wspomnianego funduszu, a co więcej nie orientowali się w jego istnieniu i możliwości starania się o środki z niego.

Studenci ponadto pozytywnie ocenili pracę sekretariatu oraz godziny jego otwarcia, umożliwiające wszystkim skorzystanie z jego usług. Studenci szczególnie doceniają życzliwość i właściwe kompetencje obsługi zatrudnionej w sekretariacie oraz władz Uczelni. Władze odpowiedzialne za sprawy studenckie posiadają ustalone godziny przyjęć oraz są dostępne dla studentów również poza nimi.

Pewne wątpliwości budzi wypracowany na Uczelni wzór umowy Uczelnia – student, którego przepisy, mają znaczący wpływ na rozwój studentów w trakcie pobytu na Uczelni. W przypadku zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych funkcjonuje jeden druk umowy. Umowy o świadczenie usług edukacyjnych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia budzą następujące wątpliwości. Zgodnie z przepisem §8 ust. 2, rozwiązanie umowy nie zwalnia studenta z obowiązku uregulowania należności za miesiąc, w którym został on skreślony z listy studentów. Naliczenie kosztów za wspomniany miesiąc powinno nastąpić proporcjonalnie do liczby dni miesiąca, przez które osoba, z którą rozwiązano umowę, posiadała status studenta Uczelni.

Dodatkowo duże wątpliwości budzi załącznik nr 1 do umowy, będący jednocześnie wyciągiem z Regulaminu Odpłatności za Studia w WSEH, a zarazem wątpliwości budzą przepisy tego regulaminu. Zgodnie z załącznikiem Uczelnia pobiera opłatę za egzamin poprawkowy, egzamin komisyjny, egzamin dyplomowy oraz za wpis warunkowy, tj. rejestrację warunkową. Zgodnie z art. 99a ustawy, uczelnia, bez zróżnicowania na publiczną lub niepubliczną nie pobiera opłat za wspomniane egzaminy oraz rejestrację na kolejny semestr. Jest to zatem niedopełnienie przepisów ustawy.

Wszelkie wydawane w indywidualnych sprawach studenckich decyzje są zgodne z trybem przewidzianym w Kodeksie Postępowania Administracyjnego.

Biblioteka pod względem godzin otwarcia oraz dostępu do zbiorów w niej się znajdujących uzyskała pozytywną ocenę studentów obecnych na spotkaniu. Ponadto studenci pochwalili pracowników biblioteki za ich kontakt ze studentami.

Na Uczelni funkcjonuje kilka Kół Naukowych, w tym jedno działające bezpośrednio przy kierunku „filologia”. Jest to koło naukowe Koło Naukowe Filologów, podzielone na trzy cykle tematyczne. Osiągnięciem koła jest zorganizowanie blisko 40 godzin specjalistycznych seminariów z zakresu nauk filologicznych. Niestety niemożliwe okazało się spotkanie z przedstawicielami koła. Najaktywniejsze organizacje studenckie działające na Uczelni to m. in. klub uczelniany AZS oraz organizacja WSEH - Art. Wszystkie koła naukowe oraz organizacje studenckie są finansowane w ten sam sposób. Głównym dysponentem środków dla nich jest Samorząd Studencki, który na ten cel otrzymuje przyznany budżet roczny od rektora Uczelni. W podziale środków pomiędzy organizacje nie biorą udziału ich przedstawiciele, leży to w gestii zarządu Samorządu Studenckiego. Dodatkowo każda z organizacji może starać się u kanclerza, czy też rektora o dofinansowanie tzw. projektowe przy realizacji nowego przedsięwzięcia nieujętego w budżecie oraz prowizorium na dany rok akademicki. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego określili współpracę z Władzami Uczelni jako sprawną i nastawioną na rozwój ruchu studenckiego. Określili wsparcie Uczelni dla ruchu studenckiego jako wystarczające i umożliwiające ciągły rozwój.

Samorząd Studencki funkcjonuje jedynie na szczeblu uczelnianym. Aktywnie działa w nim około 25 osób. Władze Uczelni zapewniają pomieszczenie oraz jego konieczne wyposażenie dla Samorządu Studentów.

Studenci obecni na spotkaniu nie byli zorientowani w działalności biura karier oraz szkoleniach i ofercie jakie biuro może im zaproponować. Pochwalili jednak to, że dobrze

widoczna jest działalność kół naukowych na Uczelni, wyrazili także swoją aprobatę do działalności kół naukowych, Samorządu Studenckiego oraz organizacji studenckich.

Studenci obecni na spotkaniu nie zgłaszali uwag dotyczących procesu kształcenia, określili go jako dobrze funkcjonujący. Jedyne zastrzeżenia jakie podali studenci to przede wszystkim zbyt duża liczba zajęć w semestrach dyplomowych, utrudniająca pisanie pracy dyplomowej i odpowiednie przygotowanie do obrony dyplomu. Dodatkowo organizacja zajęć niejednokrotnie uniemożliwiająca spożycie posiłku w trakcie dni zajęć podczas zjazdu, trwających niejednokrotnie nawet po 12 godzin.

Dodatkowo studenci szczególnie uwagę zwrócili na fakt obciążania ich opłatą za egzamin dyplomowy, pomimo zmiany ustawy. Zgodnie ze stanowiskiem Władz Uczelni, ma ona prawo naliczać opłatę za dyplom, ze względu na fakt podpisania umowy ze studentami przed zmianą ustawy, kiedy opłata taka była dozwolona. Jest to podejście niezgodne z ustawą, od dnia 1 stycznia 2012 Uczelnia nie ma prawa naliczać wspomnianych opłat.

Studenci w trakcie spotkania z zespołem wizytującym pozytywnie wypowiadali się o kwotach przyznawanych stypendiów. Głównym ich zarzutem w stosunku do Władz Uczelni jest wstrzymanie wypłat stypendiów finansowanych z dotacji ministerialnej. Przyczyną tej sytuacji według Władz Uczelni ma być fakt nieotrzymania informacji o wysokości dotacji z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rok 2012, co uniemożliwia naliczenie wysokości świadczeń. Jest to sytuacja niedopuszczalna, gdyż wypłatę stypendiów gwarantują studentom przepisy ustawy.

Dodatkowo studenci proponowali rozszerzenie pakietu przedmiotów obieralnych oraz zwiększenie liczby specjalności na kierunku. Studenci mają jednak świadomość względów ekonomicznych, kierujących władzami Uczelni przy rozstrzygnięciu o ilości specjalności do wyboru. Studenci nie byli zorientowani w ofercie dodatkowych kursów prowadzonych przez Uczelnię czy o szkoleniach z kompetencji miękkich prowadzonych przez Biuro Karier.

Studenci wyrazili ogólne zadowolenie z funkcjonującego na Uczelni systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej oraz szybkości rozpatrywania podań, wniosków. Jedynym znaczącym zarzutem wystosowanym przez studentów jest wstrzymanie wypłat stypendiów socjalnych, specjalnych dla niepełnosprawnych oraz stypendium rektora dla najlepszych. Władze Uczelni tłumaczą to brakiem informacji z Ministerstwa odnośnie dotacji przeznaczonej na ten cel. Nie powinno to jednak skutkować wstrzymaniem wypłat dla studentów.

Szkoła na razie jedynie formalnie odniosła się do zalecenia zwiększenia mobilności studentów z poprzedniej oceny, nawiązując współpracę z innymi uczelniami. Jej efekty widoczne będą dopiero w przyszłości. Mobilność studentów nadal jest na bardzo niskim poziomie.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego³ ...znacząco.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zasady rekrutacji i jej wielkość są właściwe.

2) System oceniania na kierunku „filologia” należy określić jako sprawiedliwy i dobrze funkcjonujący. Studenci są informowani o wymaganiach egzaminacyjnych, formie oraz czasie egzaminu, czy też zaliczenia.

3) Uczelnia nadal jedynie w ograniczonym stopniu prowadzi działania mające na celu wspieranie mobilności studentów wizytowanego kierunku. Studenci nie są zainteresowani uczestnictwem w wymianach międzyuczelnianych.

4) Studenci mają zapewnioną możliwość kontaktu z prowadzącymi. Przepływ informacji pomiędzy kadrami a studentami funkcjonuje sprawnie. Nie najlepiej natomiast funkcjonuje przepływ informacji między władzami uczelni a studentami, którzy częstokroć zgłaszają niewiedzę w istotnych dla nich kwestiach, jak wsparcie ich rozwoju. Decyzje wydawane w indywidualnych sprawach studenckich są zgodne z trybem przewidzianym w KPA. Występują formalne błędy w procesie przyznawania wsparcia studentów.

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony w życie w maju 2009 r. (Uchwałą Senatu nr 80/2008 z dnia 5 czerwca 2008 r.) oraz uwzględnia specyfikę kierunku. System jest rozwijany i systematycznie uzupełniany o nowe procedury mające na celu podniesienie jakości kształcenia w Uczelni.

Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości kształcenia zostało określone w następujących aktach prawnych Uczelni:

Uchwale Nr 11/05/09 Senatu Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej z dnia 21 maja 2009 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia:

- Uchwale Nr 3/12/11 Senatu Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej z dnia 1 grudnia 2011 r. w sprawie zaktualizowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia;
- Uchwale Nr 07/09/11 Senatu Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej z dnia 2 września 2011 r. w sprawie zatwierdzenia zmian wprowadzonych

do regulaminu dyplomowego na kierunku „filologia” w roku akademickim 2011/2012 na studiach I i II stopnia;

- Uchwale nr 10/05/11 Senatu Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie wytycznych, jakie powinien zawierać wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, poszerzony o wytyczne wynikające z Procesu Bolońskiego (deskryptory dublińskie) oraz Krajowe Ramy Kwalifikacji utworzone dla szkolnictwa wyższego.

Zasady funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni obejmują wszystkie prowadzone kierunki studiów – należy zauważyć, iż system ten funkcjonuje w Uczelni od niespełna dwóch lat i w związku z nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym podjęto działania mające na celu jego unowocześnienie i urealnienie.

Wypełniając postanowienia uchwały wprowadzającej ten system Rektor powołał **Pelnomocnika Rektora ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia**, który m.in. współpracuje z Rektorem w zakresie spraw związanych z jakością kształcenia, współpracuje z Dyrektorem Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych, przekazuje opracowane treści i dokumenty Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienie Jakości Kształcenia, opracowuje standardy wykorzystania wyników oceny zarządzania kierunkiem w celu doskonalenia procesu kształcenia oraz opracowuje propozycje „planów naprawczych” wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na bazie analizy jego słabych stron.

Powołany również został **Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia**, który ma za zadanie m.in. opracowanie procedur zgodności programów kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla danego obszaru kształcenia, opis ewaluacji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a w szczególności opracowanie procedury ewaluacji i weryfikacji systemu zapewnienia jakości kształcenia we WSEH z uwzględnieniem opisu procedury ankietyzacji, opisu procedury hospitacji, opisu procedury oceny nauczycieli akademickich, opisu procedury oceniania studentów, opracowanie standardów analizy miesięcznych sprawozdań z działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej przedkładanych Rektorowi przez kadrę naukowo-dydaktyczną, opracowanie standardów analizy miesięcznych sprawozdań z działalności administracyjnej pracowników Uczelni niebędących nauczycielami akademickimi przedkładanych Kanclerzowi. W skład Zespołu wchodzi również przedstawiciel studentów odpowiedzialny za opracowanie procedury gromadzenia informacji wśród

studentów wszystkich kierunków studiów na temat tworzenia nowych specjalności studiów zgodnie z oczekiwaniami pracodawców i lokalnego rynku pracy (we współpracy z Biurem Karier WSEH), opracowanie harmonogramu zebrań studentów WSEH z Władzami Uczelni dotyczących oceny, jak również doskonalenia procesu realizacji programów studiów, procesu ankietyzacji zajęć dydaktycznych itp.

W odniesieniu do wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia do kompetencji Dyrektora Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych należy, m.in.:

- opracowanie zasad zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia,
- opracowanie strategii podnoszenia kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej zatrudnionej w Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych (opracowuje plan konferencji, plany badawcze i rozwojowe itp.).

System oceny procesu zarządzania kierunkiem został wprowadzony niedawno, bo Uchwałą Nr 5/12/11 Senatu Uczelni z dnia 1 grudnia 2011 r.

W procesie tym uwzględnia się m.in. analizę:

- procesu ankietyzacji i hospitacji,
- zgodności sylwetki absolwenta kierunku filologia z koncepcją kształcenia przyjętą przez Uczelnię na tym kierunku,
- oceny obsadzenia zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich zgodnie z ich dziedziną oraz dorobkiem naukowym,
- analizę oceny dorobku kadry naukowej ze szczególnym uwzględnieniem dorobku afiliowanego przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno-Humanistyczną,
- analizę wymagań stawianych pracom dyplomowym na kierunku filologia,

W celu dokonania oceny na prowadzonym kierunku studiów organizowane są spotkania Władz Uczelni z Dyrektorem Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych, pracownikami naukowo-dydaktycznymi oraz studentami, które są protokołowane, a ich wyniki i wnioski analizowane przez Dyrektora Kolegium oraz spotkania Rad Programowych, powołanych przez Dyrektora Kolegium Nauk Humanistycznych zarządzeniem nr 4/11 z dnia 14 października 2011 r.

W sumie należy stwierdzić, że w ocenianej uczelni wprowadzony został kompleksowy system zapewnienia jakości kształcenia, zbudowany w oparciu o klarowne przepisy prawne. Powołane zostały zespoły, którym wyznaczono sprecyzowany zakres obowiązków. Zarządzenia powołujące zespoły i regulaminy rysują jasną strukturę podejmowania decyzji.

Wśród studentów Uczelni prowadzona jest ankietyzacja prowadzonych zajęć dydaktycznych. Wykorzystywany wzór ankiety składa się z 8 pytań sformułowanych w nazbyt lakoniczny sposób, co uniemożliwia uzyskanie dokładnych informacji od studentów. Oceniana głównie jest postawa i wiedza prowadzących oraz frekwencja i aktywność studentów na zajęciach. Ankieta przeprowadzana jest w formie papierowej, w trakcie zajęć dydaktycznych. Jej wypełnienie jest dobrowolne. Wyniki ankiet podlegają opracowaniu, tj. wyliczana jest średnia ocen w zakresie wszystkich pytań. Zgodnie ze stanowiskiem Władz Uczelni, następnie wyniki te zostają wykorzystane w trakcie okresowej oceny nauczycieli akademickich i archiwizowane. Nie przedstawiono żadnego dokumentu potwierdzającego wymierny wpływ wyników ankiet na ocenę nauczycieli. Nie jest prowadzona żadna forma promocji ankiet wśród studentów. Studenci obecni na spotkaniu, nie byli zorientowani w wynikach ankiet, jedyny ich kontakt z ankietą zaistniał w trakcie jej wypełniania. Studenci ponadto nie zaobserwowali zmian w podejściu prowadzących po zakończeniu ankietyzacji. W trakcie tworzenia wzoru ankiety udziału nie brali przedstawiciele studentów. Celowym byłoby szersze wykorzystanie posiadanych wyników ankiet przy tworzeniu programów i planów studiów oraz okresowej ocenie nauczycieli akademickich. Dodatkowo wskazane byłoby rozbudowanie ankiety, przy udziale studentów, tj. interesariuszy wewnętrznych. Konieczne również jest przedstawianie zbiorczych opracowań ankiet studentom.

System jakości kształcenia jest dopiero dostosowywany do wymagań przepisów prawa. W składzie komisji ds. kształcenia znajdują się przedstawiciele studentów, w tym samym składzie co reprezentacja studentów w Senacie Uczelni. Komisje te mają na celu zapewnienie właściwej jakości kształcenia. Niestety niemożliwe okazało się zorganizowanie spotkania ze studentami zasiadającymi w wyżej wymienionej komisji. Przedstawiono natomiast dokumenty potwierdzające udział studentów w posiedzeniach komisji.

Na podstawie przedstawionej listy członków Senatu oraz dokumentów z wyborów Samorządu Studenckiego można ustalić że w Senacie zasiada 3 studentów Uczelni. Przy ogólnej liczbie 16 osób w składzie Senatu uprawnionych do głosowania stanowi to 3/16, czyli 18,75% składu Senatu. Nie jest zatem spełniony warunek zawarty w art. 61 ust. 3 ustawy.

Regulamin Studiów Wyższej Szkoły Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej wprowadzony został z poszanowaniem art. 161 ust. 2 ustawy.

Wszelkie programy studiów wprowadzane na Uczelni podlegają opinii Samorządu Studenckiego WSEH w Bielsku - Białej. Przedstawione opinie nie wnoszą żadnych poprawek, jedynie pozytywnie opiniują przedstawione programy studiów. Brak poprawek, zdaniem przedstawicieli Samorządu Studenckiego wynika z wcześniejszych konsultacji z nimi projektów programów studiów oraz uwzględnieniu wystosowanych przez nich ustnie poprawek, już na etapie tworzenia projektu.

Potrzeby interesariuszy zewnętrznych nie są uwzględniane.

Szkoła uzyskała pozytywną akredytację Fédération Européenne des Ecoles (FEDE). FEDE to organizacja zrzeszająca placówki edukacyjne niepubliczne w Europie. W raporcie samooceny stwierdza się, że „wynikiem tej akredytacji jest trzykrotne przyznanie uczelni europejskiego labelu, czyli marki jakości (w roku 2003, 2007 i 2010)”. Takiej informacji brak na stronach FEDE (<http://www.fede.org/>). European Label for Languages zaś jest przyznawany przez Komisję Europejską (http://ec.europa.eu/languages/european-language-label/index_pl.htm). Choć raport wymienia wiele potencjalnych korzyści płynących z faktu przynależności do FEDE, to odnotowuje jedynie wyjazd 4 studentów w ramach tej organizacji. Innego wykorzystania tej akredytacji raport samooceny nie wspomina.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³znacząco.....

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1)...Wewnętrzny system oceny jakości został wdrożony w Uczelni. Studenci zgłaszają jednak, że nie działa on efektywnie, ponieważ nie widać na uczelni skutków jego

działania. Nie otrzymują do wglądu także wyników ankiet. Niepoprawne działanie systemu widać także w niskiej jakości prac dyplomowych, omawianych wyżej.

2) *Udział interesariuszy wewnętrznych uznać należy za niewystarczający, studenci mają jedynie zdawkową rolę przy tworzeniu programów. Brak współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.*

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku		X			
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
program studiów		X			
zasoby kadrowe		X			
infrastruktura dydaktyczna		X			
prowadzenie badań naukowych		X			
system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

W Wyższej Szkole Ekonomiczno-Humanistycznej, Kolegium Nauk Humanistycznych i Społecznych, sformułowano sprofilowany program na kierunku filologia, dostosowany do charakteru i misji Uczelni. Jego realizacja wypada dobrze, szczególnie w obszarze praktycznego kształcenia. Szkoła dysponuje właściwą kadrą. Prace badawcze są podejmowane i finansowane ze środków własnych, co należy ocenić pozytywnie. Bardzo słabo wypada współpraca międzynarodowa, którą należy zintensyfikować, przede

wszystkim w zakresie wymiany studenckiej. System wsparcia i opieki studenckiej – poza wymianą międzynarodową – działa dobrze. Dobrze ocenić trzeba bazę dydaktyczną i socjalną Szkoły w stosunku do osób pełnosprawnych. Baza dydaktyczna jednak nie jest dostosowana dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Wdrożono także wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, którego działanie należy jednak stanowczo poprawić. Zdecydowanie wzmocnić trzeba współdziałanie z interesariuszami zewnętrznymi. Oprócz wymiany międzynarodowej, głównym problemem na uczelni jest niewystarczająca informacja dla studentów.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

W odpowiedzi na raport Uczelnia przedstawiła obszernie wyjaśnienia dotyczące stanowiska Zespołu Oceniającego. Pozwoliły one na zmianę oceny w trzech kryteriach.

W odniesieniu do celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji przyjęć należy, że biuro karier funkcjonuje w Uczelni i przeprowadziło ono w roku 2012 pierwsze badania wśród absolwentów kierunku filologia. Nadal natomiast zwracać należy uwagę na poprawę jakości prac dyplomowych, głównie w zakresie błędów językowych i bibliograficznych oraz niezawyżanie ocen.

W zakresie systemu wsparcia studentów trzeba uznać, że Uczelnia stara się zintensyfikować współpracę międzynarodową, podpisując kolejne umowy w ramach programu ERASMUS, choć poziom wymiany studenckiej – zważywszy, że chodzi o studia filologiczne – nadal nie jest wysoki.

W odniesieniu do wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przyjąć należy, że studenci biorą udział nie tylko w pracach ciał kolegialnych, ale też współuczestniczą w procesie powstawania i doskonalenia programów nauczania. Należy natomiast zadbać o przekazywanie studentom informacji zwrotnych o działaniach podjętych w wyniku analizy wypełnianych przez nich ankiet.